UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Friderici Karg Bambergensis Franconis. Pax Religiosa Sive De exemptionibus, & subjectionibus Religiosorum

Karg von Bebenburg, Johann Friedrich

Herbipoli, 1680

Decas II. De subjectione Regularium quantumvis exemptorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38315

Visual Library

mè optandum est, Episcopi in jubendo, Regularium exemptorum; Hi verò in parendo, Episcoporum partes assumant, hoc est, Episcopi non plus jubeant, quàm sibi, si ipsi in Regularium loco existerent, præcipi rationabiliter vellent; nec Religiosi minùs obediant, quàm, si ipsimet in Episcopali gradu ac munere viverent, sibi ac sui similibus obsequendum putarent.

DECAS II.

De subjectione generali Regularium quantumvis exemptorum.

CAPUT I.

De reverentia localibus Episcopis debita à Regularibus exemptis.

47. *Regulares debent Episcopis localibus reverentiam.*

47. QUod L. *Pridem*. 6. C. *de quæstionib.* ab Imperatore Gordiano

no l bertis prohibetur, ne ob antiquæ subjectionis memoriam contra suos quondam Dominos vocem rumpant: id multò magis in Regularibus ab Episcopali jurisdictione quadatenus exemptis jure merito obtinet, ut, non obstante adventitiâ exemptione, quæ subjectionem solummodo jurisdictionalem quoad actum; reverentialem verò nullatenus sustulit, ad exhibendam Episcopo locali reverentiam teneantur, non minùs ac supremi quique Principes c. *Sollicitæ. 6.* ibi: *cùm alii Reges & Principes, Archiepiscopis, & Episcopis suis (sicut debent) reverenter assurgant &c. ⁂. de major. & obed.*

Caput II.

De præeminentiis Episcoporum Localium in Ecclesiis Regularium exemptorum.

48 *Episcopus localis retinet in Ecclesiis exemptis suæ Diœcesis pristina jura præeminentialia & reverentialia.*

49. *Solvitur ratio dubitandi.*
50. *Quid non liceat ibidem Episcopo locali?*
51. *Regulares exempti non possunt extrano Episcopo dare licentiam in Ecclesiis suis exercendi functiones Episcopales.*
52. *Abbates, præsente Episcopo locali, deponunt insignia, nec solemniter benedicunt.*
53. *Episcopi hac in parte debent esse discreti.*

48. Cùm Exemptio, ùt proximè dixi, in nonnullis quidem rebus ordinariæ jurisdictionis Episcopalis exercitium impediat; minimè tamen faciat, ut illa Ecclesia non sit in Diœcesi ac territorio; nec Episcopo locali antiqua jura sua præeminentialia, & reverentialia auferat: licèt Archiepiscopus vel Episcopus in Ecclesia exempta jus visitandi &c: exercere non valeat: adhuc tamen ei pro qualitate casuum, erectio throni, prælatio crucis, delatio pallii, celebratio Pontificalis, facultas habendi sermonem ad Populum, aliæque præeminentiæ, quibus gaudet in reliquis suæ Diœcesis Ecclesiis, Clem. *Archiepiscopo. 2. v. similimodo. de privil.* competunt:

tunt: Dummodo ſub eo prætextu, in locis ipſis exemptis, vel circa hoc privilegiatis, nullam aliam jurisdictionem exerceat; nec perſonis exemptis, vel privilegiatis moleſtiam inferat vel gravamen, nullumque exemptioni, vel privilegiis eorundem aliud præjudicium generetur, nec Archiepiſcopo vel Epiſcopo jus aliud quomodolibet acquiratur.

49. Ne quis verò Regularis autumet, aliud jus à S. C. Trid. *ſeſſ. 6. c. 5.* prohibente, ne quis Epiſcopus in aliena Diœceſi (cui æquiparatur locus exemptus) Pontificalia exerceat, inductum fuiſſe: ſciendum eſt, loca exempta quoad jurisdictionem, à qua videl. tantùm eximuntur, cenſeri extranea, adeò ut Epiſcopus nec eam, nec Pontificalia cum exercitio jurisdictionis permixta, in exemptis ejusmodi locis exercere, invitis Regularibus, valeat: ſecùs autem, ſi Pontificalibus quibusque inſigniis tantùm utatur in prædicando, vel miſ-

ſam

ſam celebrando, à quorum uſu non ſunt exempta.

50. Ex dictis ſequitur 1. Poſſe quidem Epiſcopum in ſæpedictis Regularium exemptorum Eccleſiis celebrare pontificaliter; at non idem authoritativè demandare, ut alius coram ſe Pontificaliter celebret. 2. cum indulgentiarum conceſſio adjurisdictionem Epiſcopalem pertineat, eâdem Epiſcopo non minùs in ejusmodi locis, quàm miniſtratione ſacramenti ordinis aut Chryſmatis, vel collocatione judicialis Cathedræ interdici.

51. Quæri hìc poteſt, *an Regulares Epiſcopo extraneo dare poſſint licentiam ejusmodi functiones exercendi?* & reſpondetur negativè per textum S. C. Trid. allegatum, nisì Epiſcopus localis expreſsè conſentiat: qui ſi Extraneum cum ea civilitate tractare recuſet, Religioſi alios ei ſaltem honores exhibere non prohibentur, per quos à cæteris de clero aut populo diſtinguatur, E. G.

con-

concedendo ei ſpeciale genuflexorium; dando eidem aſperſorium aquæ benedictæ in ingreſſu Eccleſiæ; collocando eum in loco honorificentiore, quin tamen ibi ſit forma Throni ſeu Baldachini.

52. Illud quoque ad ſubjectionem reverentialem locali Epiſcopo debitam pertinet, quòd Abbates ac alii ſuperiores Regulares ad decorem Eccleſiarum ſuarum gaudentes jure mitræ ac baculi, in propriis Eccleſiis, præſente locali Epiſcopo, ſinè ornatu ſedere debeant in loco & ſede inferiore; & inſignia ſua deponant; nec populo ſolemniter benedicant. Unde in privilegiis addi ſolet hæc Clauſula: *dummodo in benedictione hujusmodi, aliquis Antiſtes, vel ſedis Apoſtolicæ Legatus præſens non fuerit.*

53. Diſcretione tamen, quæ noſcitur eſſe Mater virtutum, hìc opus eſt, ne forſan Epiſcopus affectatè per quandam ſpeciem animoſitatis, præter morem conſuetum, interveniendo in qui-

bus-

busque functionibus, ejusmodi prærogativarum exercitium continuò impediat: quo casu recurri posset à Prælatis Regularibus exemptis ad S. sedem Apostolicam præcepturam quidem Episcopo, ut ab interventu quandoque consultò desistat; difficulter autem, & vix unquam permissuram, ut eodem interveniente & assistente Episcopo Prælatus Regularis peragat functiones prædictas: quod paucis quibusdam non nisi ex privilegio specialissimo competit, quale Præposito Templi Pacis Romæ à Sixto IV. collatum refert Pennotus.

Caput III.

An Regulares exempti, hodiedum subjiciantur Episcopis in materia fidei, festorum, jejuniorum, & publicæ saltem observatione interdictorum generalium locorum?

54. *Regula generalis,*

55. De

55. *De causis fidei.*
56 *De festis Diœcesanis.*
57. *De jejuniis Diœcesanis.*
58. *De publicatione, & observatione Episcopalium Censurarum ac Interdictorum.*

54. IN omnibus rebus generalibus & communibus toti Clero ac Populo, in quibus difformitas gravem confusionem aut scandalum pareret, subjiciuntur ordinariis etiam Regulates quantumlibet exempti: quod quidem aliqui non ad debitum obedientiæ; sed ad jus naturale conformitatem partium cum toto corpore exigens referunt, adeò ut, si Regulares ex dictis legibus aliquam transgrediantur, non obligentur ad pœnas contrafacientibus impositas, sed puniendi sint à proprio Judice pœnam arbitrariam decreturo: Quicquid autem sit: quoad materias fidei, festorum, & cæteras, de quibus hìc quæritur.

55. I. De causis fidei res est clara c. *Ad abolendam. 9 §. fin.* ibi: *si qui verò fuerint, qui à lege diœcesanæ jurisdictionis*

nis exempti soli subjaceant Sedis Apostolicæ potestati: nihilominus in his, quæ sunt contra hæreticos instituta, Episcoporum subeant judicium &c: ✠. *de Hæreti:*

56. II. De festis renovata est obligatio Regularium, etiam exemptorum, in S. C. Trid. *ses. 25. de Regul. c. 12. Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua servandos Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, serventur.* Circa quod Decretum dubitari poterat, an de sola sanctificatione intelligendum sit, ita ut Religiosi ab operibus servilibus cessare, & sacrum audire vel legere teneantur: an verò etiam quoad ritum & officium Divinum? verùm subsecuta deinde Constitutio Gregorii XIII. incipiens: *Pastoralis officii. 30. Decemb. 1573.* omne dubium sustulit, juxta quam ita distinguitur: *Quo die celebrabitur festivitas Patroni unius Diœcesis, Religiones omnes teneantur eâdem die in suis Ecclesiis intra limites illius Diœcesi*

æcesis existentibus eandem festivitatem celebrare; & in hoc cum Ecclesia matrice se conforment. Quoad alia verò festa diœcesana declaravit S. Congregatio Concilii recitari quidem à Regularibus posse eorum officia, si velint; ad aliud tamen ab Episcopis compelli non posse, quàm ut in concionibus & lectionibus habendis ad populum, Evangeliis & Epistolis, quibus illis diebus utitur Clerus Diœcesanus, se plenè conformẽt.

57. III. Quoad jeiunia generaliter ab Episcopo indicta, plerique consentiunt Religiosos iis saltem adstringi ob scandalum, eoque existente, prout vix ac ne vix quidem abesse potest saltem apud pusillos, sequendum esse illud Apostoli 1. *Cor.* 8. v 13. *si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo carnem in æternum, ne fratrem meum scandalizem.*

58. IV. De censuris & interdictis clarè etiam sæpe citatum Concilium *ses.* 25. *de Regul.* c. 12. loquitur: *Censuræ & inter-*

interdicta, nedum à Sede Apostolica promanata, sed etiam ab ordinariis promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, atque serventur.

CAPUT IV.

Quid dicendum de usu publico Calendarii Julianæi?

59 *Ratio dubitandi.*
60. ℣. *affirmativè.*

59. ANte resolutionem quæstionis præsentis, memorandum est, calendarium Julianæum à Gregorio XIII. S. Pontifice A. C. 1582. operâ P. Christophori Clavii Bambergensis correctum quidem, & orbi universo propositum; ob vigentes autem tunc Principum Protestantium simultates non ubique in Imperio Romano receptum fuisse: quod cùm odio Papæ magis, quàm ex allatis ab adversa Parte rationibus politicis factum putetur: dubitari hic potest,

teſt, an Religioſi in locis, ubi viget etiamnum uſus Calendarii Julianæi, compelli poſſint ab Epiſcopis, ad conformandum ſe huic uſui? ubi

60. R. affirmativè, cùm in ejusmodi locis, quantum ad Catholicos, Calendarii Gregoriani excluſio non ab iniquo erga ſupremum Eccleſiæ præſidem affectu profluxerit; ſed ob majus bonum cedendum fuerit neceſſitati; ac proinde Epiſcopis liceat Regulares compellere, ut locorum ejusmodi morem obſervent c. *Illa*. 11. *diſt*. 12.

Caput V.

An Regulares exempti, generaliter ſubſint Epiſcopis ratione delicti, contractûs, aut rei ſicæ?

61. *Duæ ſpecies exemptionum.*
62. *Intellectus c.* volentes. 1. de privil. in 6.

61. EXemptionis duæ ſunt ſpecies: una eſt indefinita ac generalis, dicente

cente Papâ: *Tales eximimus ab ordin riorum omnimoda potestate.* Et hæc propositis tribus casibus minimè prof cit ad exemptum Episcopali judicio sub trahendum c. *Volentes 1. de privil. in* Altera concedi solet à Papa cum expre sione specifica commissi delicti, con tractûs initi, aut rei litigiosæ existen tis etiam in loco non exempto, de qu ob clarum Privilegii tenorem, dubiu esse non potest, quin tali exemption munitos etiam in his casibus eximat.

62. Quinàm verò Regulares hâc fe cundâ exemptione fruantur, ex privile giis ipsis ac eorum usu videndum est, ni hil ejusmodi Religionibus vel Regula ribus præjudicante c, *Volentes.* cit. cùm de prima solùm exemptione dubitar potuerit, eamque declaraturus in Con cilio generali Lugdunensi Innocentiu IV. ejusdem capituli Author expres protestetur velle se, libertatem, non nullis ab Apostolica sede privilegio ex emptionis indultam, ita observari in

tegram

tegram, ut & illam alii non infringant; & ipsi ejus limites non excedant. Quanquam non ignorem, Regulares non nullos privilegiis suis specialiter inseri curâsse clausulam derogatoriam dictæ Constitutionis Innocentii IV. quæ propterea videri posset etiam ad alteram speciem exemptionis extendi.

Caput VI.

Quid de salario causæ agitatæ coram Episcopo?

63. *Regularis exemptus propter continentiam & connexitatem causæ conveniri potest coram Episcopo locali.*

63. TAmetsi Regula sit, Reum conveniendum esse coram proprio Judice, qualis non est Episcopus respectu Regularis exempti: fieri tamen quandoque potest, ut propter connexitatem & continentiam causarum Episcopus exemptorum Judex esse possit, quemadmodum in hoc casu, ratione

Sala-

Salarii ab Advocato, in causa Regula-
rium coram eodem Episcopo agitata
legitimè deserviti: ut ab Episcopo pro
inde, si quod de pacto à Clientibus cum
Advocatis vel procuratoribus inito
vel de Salarii quanto dubium super-
citationes; si verò agnitâ pacti justitia
eorundem labores judicialiter taxa-
fuerint, monitoria possint decerni. Qui
respexit S. C. Trid. *ses. 7. ref. c. 1. & ses.*
14. ref. c. 5:

CAPUT VII.

An Episcopus in notoriis decla-rare possit excommunicatum Regu-gularem exemptum?

64. *Quid & Quotuplex sit notorium?*
65. *Regularis exemptus ob factum notorium ab Episcopo denuntiari potest excommunicatus.*
66. *Discrimen inter citationem monitoriam* si sua interesse putaverit; *& arctatoriam*
67. *Denuntiatio principaliter tendit in bonum gregis.*
68. *Differentia inter delictum publicum & notorium.*

64 NOtorium definiri solet, quod nullâ tergiversatione celari potest; estque vel Juris, vel facti: Notorium Juris oritur ex confessione Rei in Judicio, vel ex sententia definitiva c. *quæsitum*. 10. ✠. *de cohab. Cler. & mul.* Notorium facti oritur ex tanta rei offerentis se omnium oculis evidentia, ut nullâ tergiversatione celari, nec aliquo Juris remedio excusari possit. c. *Tua*. 8. *eod*. t. His prænotatis.

65. Si factum Regularis exempti sit notorium, citatione & discussione judiciali non egens; & agatur de excommunicatione lata á Jure; adeoque ordinarii denuntiatio principaliter tendat ad bonum propriorum subditorum, ut morbidam pecudem vitandam agnoscant c. *Pastoralis*. 53. §. *verùm quia*. ✠. *de Appel*. nullum Regularium privilegium, quamvis speciale circa censuras, Episcopum impedit, ne talem excommunicatum declaret, cùm ejusmodi denuntiatio ob delictum notorium, circum-

cum scriptâ citatione judiciali, quæ hi non requiritur, neutiquam sit actus ju risdictionis; nec tam Regularem ipsum respiciat, qui jam antea à communion cum aliis abstinere tenebatur, quàm gregem Episcopali curæ commissum.

66. Sicubi verò praxi receptum est ut nullâ licèt necessitate præmittatur Denuntiandi citatio, ea non expeditur in forma judiciali & arctatoria; sed est monitoria, & ex urbanitate quadam, simili citationi habenti Clausulam, *si sua interesse putaverit*, quæ non arctat nolentem comparere, & in non subditum fieri potest.

67. Scio incongruam huic loco dici à quibusdam hanc speciem citationis, aptæ duntaxat, quoties agitur de re subjecta citantis judicio; & cujus etiam non subditi interesse queat: verùm jam suprà ostensum est, denuntiationem tendere principaliter in gregis subditi bonum, ut consortium pecudis contagiosæ devitet, resultante simul in personam ex-

excommunicati hoc favore, ut videndo se vitari ab aliis, rubore suffusus, ad humilitatis gratiam, & reconciliationis affectum faciliùs inclinetur. c. *Piâconsideratione. 1. de except. in 6.*

68. Hinc siquando declaravit S. Congregatio Concilii, Ordinarium non potuisse exercere in Equitem Hierosolymitanum, ob alapam Ecclesiastico publicè inflictam, ullam jurisdictionem, nec excommunicando, nec declarando excommunicatum, quia erat exemptus: de casu simpliciter publico, non de notorio actum fuit, ubi cùm requireretur arctatoria partis citatio, declarationem cum exercitio actûs jurisdictionalis commiscens, liquidò patet, Episcopum exercere non potuisse ullam jurisdictionem in exemptum etiam taliter eum declarando excommunicatum: quod in casu delicti notorii secùs esse, eadem S. Congregatio Concilii *in una Eystettensi 28. Augusti.* 1649. contra celeberrimi Ordinis Teutonici Com-

mendatorem oſtendit apud Joannem Baptiſtam de Luca S. D. N. Auditorem generalem.

CAPUT VIII.

An Regularis exemptus poſſit coram Epiſcopo reconveniri?

69. ℟. *affirmativè.*

69 RESp. affirmativè: nam ſi perſona Eccleſiaſtica, à foro laicis prorſus exempta, ſæculares coram eo conveniens, ex communi ſententia DD. ad Tit. *de mutuis petit*: reconveniri coram eodem poſſit: quis de Regularibus exemptis dubitet reſpectu Epiſcoporum, à quorum actuali ſuperioritate liberi ſunt tantùm per exemptionem accidentalem, ita ut Epiſcopi retineant in eosdem ſuperioritatem habitualem, frequenter deducibilem ad actum, ob jurisdictionem tam ordinariam, quàm delegatam.

CAPUT

Caput IX.

An Episcopus habeat potestatem in Regulares, occasione turbatæ vel offensæ jurisdictionis Episcopalis.

70. *Limitatio generalis in materia exemptionis.*
71. *Necessitas hujus Limitationis.*
72. *Res clarè decisa per Gregorium XV. & Clementem*
73. *Facultas puniendi tacitè inest huic delegationi generali.*
74. *Quid liceat Principi sæculari adversus Clericum vel Regularem seditiosum?*

70. IN materia exemptionis Regularium resultat ex dispositione Juris communis limitatio generalis, quam turbata vel offensa jurisdictio palàm importat, nisi obstet omnimoda turbati vel offensi Judicis incapacitas, qualem in Judice Laico respectu Clericorum & Regularium Sacri Canones induxerunt; non item in Episcopis ratione casuum,

in quibus Regulares exempti ſubjicia
tur Ordinariorum jurisdictioni, com
petente iisdem indiſtinctâ poteſtatem
les Religioſos ſuæ poteſtatis turbatores
vel offenſores coërcendi, cum revoca
tione omnium quorumcunque privile
giorum, ùt à S. Congregatione Conci
lii 7. *Febr.* 1633. declaratum fuiſſe, Re
gulares ipſi teſtantur.

71. Quod ſanè per quàm neceſſarium
fuit contra turbatores, ac uſurpatores
Epiſcopalium jurium, ne forenſibus ſe
exemptis panderetur continuò jan
malè tractandi Epiſcopos, vel piiſsi
rum conatibus jugiter obnitendi.

72. Quamvis igitur in aliis caſibus
indifferentibus ſola facultas cognoſcen
di cauſas exemptorum, eosque decla
randi pœnâ dignos, Epiſcopis compe
teret; ipſa verò eorundem Reorum pu
tio ſpectaret ad proprios Regulares Pre
latos: ſecùs eſt tamen in caſibus excep
tis, in quibus ablatum eſt accidentale im
pedimentum Epiſcoporum, ita ut di
ſoluti

ſolutis eatenus exemptionis vinculis, quibus Epiſcoporum manus conſtringebantur, jure ſuo primævo & nativo denuo gaudeant, atque non tantùm ad pœnas corporales ac reales, ſed etiam ſpirituales cenſurarũ procedere poſſint, ſublato nunc omni dubio per ſaluberrimas Gregorii XV. & Clementis X. conſtitutiones.

73. Nec quicquam in contrarium facit, quòd S. C. Tridentinum non exprimat in quibuslibet caſibus facultatem Epiſcoporum contra Regulares procedendi per cenſuras: quia expreſſio ejus, quod tacitè ineſt, nihil operatur c. *Ex parte. 2. X. de reſer.* conſtat autem, quòd nulla ſit jurisdictio ſinè coercitione c. *Ex litteris. 29. X. de off. & pot. Jud. de leg.* Quod ſi non capiunt Adverſarii, hoc ſaltem *argumento ad hominem* ſe ſtringi agnoſcant, quòd ſimiliter in multis delegationib⁹ ejusdem S. C. Tridentini exprimatur Clauſula: *tanquam ſedis Apoſtolicæ delegatus*: quam

ipsi tamen in aliis delegationibus, ut subticetur, non volunt excludi. Se nec his, nec aliis remonstrationibus opus est ampliùs, post supradictas summorum Pontificum Declarationes.

74. Grave dubium incidens super est, *quantum sæculari Principi adversùs Clericum aut Regularem seditionis Authorem, vel complicem liceat?* cui facilè respondetur, rem totam, si fieri possit, requisitis eorum Prælatis, Horumque authoritate expediendam esse; quod si verò hic vel meritò suspectus aut negligens; vel in mora periculum fuerit, non tam animo puniendi Reum quàm consulendi Patriæ eamque defendendi, de naturali ac communi omnium gentium Jure Princeps seu Magistratus sæcularis talem propriâ manu expellere poterit, exemplo Salomonis 3. *Reg.* 2. *v.* 26. non minùs, atque privato homini omni Jure permissum est se adversùs quemcunque aggressorem injustum tueri, citra periculum incurrendi cen-

suras *Bullæ cœnæ*, quæ §. 12. de via jurisdictionis contentiosæ tantùm loquitur; nec tantæ virtutis est, ut jus naturale vel gentium universarum evertat.

Caput X.

An Regulares aliàs exempti subjiciantur Episcopis ratione publicorum officiorum?

75. Specialis cura propter officia publica.
76. Regulares Episcopo reddere debent rationes administrationis Confraternitatum, & executionis Testamentorum

75. Cùm boni publici præprimìs interfit, ut officia publica competenter administrentur, ideoque ipsi etiam milites, quantâvis aliàs exemptione gaudentes, pro functionibus pensitationibusque publicis coram ordinario Judice loci conveniantur *L. un. in prin. C. in quib. caus. militan. fori præscript. uti non pos.* æquum omnino fuit, ut idem statueretur de militib9 spiritua-

libus matriculis Religionum inscri
ptis.

76. Quam ob causam S. Congre
gatio Concilii declaravit, ab Episcop
posse compelli Regulares, utcunqu
exemptos, ad reddendas administratio
nis rationes; & in culpabiles juxta pra
scriptum S. C. Trid. *ses. 22. c. 8. & 9.* a
nimadverti. Id quod favore Testamen
torum de Regularibus, impetratâ s
perioris licentiâ, injunctum sibi p
Testatorem ultimæ voluntatis ex
quendæ munus assumentibus si-
militer asseveratur *Clem. un.*
de Testamen.

DECA